

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
N-0030 Oslo

Montemagno, onsdag den
26. desember 2012.

Norvegia

Digital kommunikasjon som hovedregel – endringer i forvaltningsloven

Jeg viser til Departementets høringsbrev av 5. oktober 2012, Deres ref 12/2724, hvor det inviteres til vurdering av hvordan forvaltningen skal (kunne) kommunisere med brukere i fremtiden.

For oss som bor i utlandet er fordelene med en rask overgang til elektronisk kommunikasjon åpenbar.

Utkast til forskrift for reservasjonsregisteret

I kapittel 3.2 ber departementet om tilbakemeldinger på utredningens utkast til forskrift som regulerer reservasjonsregisteret. Jeg har to kommentarer.

Utredningen presenterer i 6.2.2 på side 30 sitt utkast. Der finner vi i bokstav i), andre del:

Et informert og uttrykkelig samtykke til elektronisk kommunikasjon, som er avgitt frivillig, går foran en eventuell registrering i reservasjonsregisteret.

Her bør det tas hensyn til rekkefølgen.

Det er minst tre rimelige scenarier hvor rekkefølgen blir viktig:

1. Innbyggeren har mistet kontroll med sin sikre, digitale postkasse. Kanskje føler han at noen andre har tilgang til den, det har oppstått tvist mellom innbyggeren og den (private) leverandøren av postkassetjenesten, eller andre grunner, for eksempel helsemessige. Innbyggeren ønsker derfor umiddelbart å stoppe all utsendelse av digitale forsendelser til seg selv og gå tilbake til «gammeldags» løsning (i en overgangsperiode).
2. En naturlig og opplyst strategi for å ta ny teknologi i bruk i den personlige sfære er å umiddelbart føre seg selv opp i reservasjonsregisteret. Derefter lar man ett og ett forvaltningsorgan få anledning til å starte utsendelse til den sikre, digitale postkassen samt forhåndsvarsler og underretning om vedtak i vanlig epost eller SMS.
3. Dersom men etter en stunds bruk av den sikre, digitale postboksen oppdager, for eksempel, at en løsning med private og profittorienterte postbokser ikke på noen måte oppfyller de grunnleggende kravene man har til kommunikasjon med det offentlige, da må man på ett sted kunne reversere sine tidligere samtykker.

Satt i en slik situasjon har brukeren to alternativer:

Dr. Tage Stabell-Kulø

Via Eugenio 72,
Montemagno
56011 Calci (PI),
Italia

+39 339 585 7371
tage@stabell-kulo.net

1. Kontakte alle de forvaltningsorganer til hvilke han har gitt samtykke for å så trekke dette tilbake. Dette forutsetter både at alle som har mekanismer for å akseptere slikt samtykke har en lett tilgjengelig mekanisme for å trekke det tilbake, samt at brukeren har en metode for å skaffe seg oversikt over hvem han har gitt sitt samtykke til; se diskusjon om sporbarhet nedenfor.
2. Benytte reservasjonsregisteret. Dersom brukeren allerede er registrert må det være mulig å «friske opp» eller på annen måte re-installere seg.

Alternativ 1 er estetisk og funksjonelt støtende. Derfor må brukeren kunne benytte reservasjonsregisteret. Spørsmålet er hvorledes eksplisitte samtykke skal veie i forhold til en generell reservasjon. Som vi har sett fra eksemplene over er det tiden som er avgjørende.

Det vil si at et uttrykkelig samtykke bare bør sies å gjelde så lenge det ikke overstyres av en *nyere* reservasjon. For å ta høyde for dette blir bokstav i) da slik—ny tekst i kursiv:

Et forvaltningsorgan kan innhente samtykke fra den enkelte til elektronisk kommunikasjon for sitt virksomhetsområde, eller for delområder, selv om vedkommende er registrert i reservasjonsregisteret. Et informert og uttrykkelig samtykke til elektronisk kommunikasjon, som er avgitt frivillig, går foran en eventuell registrering i reservasjonsregisteret. *Denne forrangen gjelder utelukkende når samtykket er nyere enn reservasjonen. En fornying [oppfriskning] av oppføringen i reservasjonsregisteret regnes på lik linje med en ny oppføring.*

Dette medfører naturligvis at reservasjonsregisteret gjør tilgjengelig for brukerne funksjonalitet for å oppdatere (fornye, oppfriske) en allerede eksisterende reservasjon. Det medfører også at et positivt svar fra reservasjonsregisteret kvalifiseres med et tidsstempel. Om tilgjengeliggjøring av informasjon rundt en slik kontroll, se kapittelet om sporbarhet nedenfor.

Den andre kommentaren er knyttet til at utredningen videre i sitt forslag om reservasjonsregisteret i bokstav j) skriver at

Endringer i reservasjonsregisteret etter førstegangs registrering kan bare skje etter autentisering via en sentralisert offentlig autentiseringsløsning.

Teknisk sett er nok det riktige at endringene bare kan autoriseres etter en autentisering via en sentralisert offentlig autentiseringsløsning. Men her vil jeg peke på noe annet: Tap av midler for autentisering.

Eftersom vi i Norge nå til en stor grad har liberalisert identitetskontrollen og overlatt den til private aktører bør det være et absolutt krav at reservasjonsregisteret kan oppdateres uten bruk av slik identifikasjonsmidler. Helt konkret: Dersom man som borger, for eksempel av økonomiske årsaker, får sine akkreditiver kansellert av den private utstederen, da er det tvilsomt om man kan få tilgang til den sikre, digitale postkassen. Det vil si at man er helt avhengig av å reversere til å motta papirbasert post fra alle offentlige organer. Men adgang til reservasjonsregisteret er, i henhold til utkastet, også kontrollert av de samme identifikasjonsmidlene.

Det bemerkes i denne forbindelse at med to-faktor autentisering er det som regel en fysisk gjenstand involvert. Denne gjenstanden kan man lett miste. Autentisering er da ikke lenger uten videre mulig.

Hverken mot den sikre, digitale postkassen eller til reservasjonsregisteret. Dette er et påtrengende problem for alle oss som bor i utlandet hvor ukesvis er en god indikasjon på tiden det kan ta å igjen gjøre autentisering mulig.

Det foreslås derfor at bokstaven j) fjernes.

Sporbarhet

Departementet skriver i kapittel 4.1 om informasjonssikkerhet. Her trekkes frem tre egenskaper med informasjon: konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet (KIT). Dette er riktignok de klassiske, men et mer moderne syn på hvilken rolle informasjon om privatpersoner har for privatpersonen selv inkluderer flere elementer.

Det klassiske synet er bygget på en tradisjonell setting med to (eller flere) datamaskiner som kommuniserer med hverandre. Her er de klassiske egenskapene det viktige. Digitaliseringsprogrammet derimot, har to andre typer endepunkter. De to er forvaltningen og borgeren. Som privatperson er jeg ikke bare interessert i KIT, men også *sporbarhet*.

Her er det på sin plass å minne om at forbindelsen fra informasjon via sikkerhet til personvern ikke er komplett før den enkeltes privathet er tatt med. Dette har vært påpekt mange ganger; se for eksempel min høringsuttalelse¹ fra 2003. Et grunnleggende element i følelsen av privathet er selv å bestemme over hva som er viktig. Sporbarhet kommer her inn som en viktig byggesten.

Vennlig hilsen fra Toscana,

[TaSK]

—
Tage Stabell-Kulø

---

¹ <http://www.regjeringen.no/nb/?id=95018>